

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

Стенограма пленарного засідання
6 лютого 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина перша

*Стенограма пленарного засідання
6 лютого 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 6 лютого 2024 року)

Частина перша

Відкриття одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання	...5
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік»	...6
«Про порядок денний одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...9
Прийняття законів України:	
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...11
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...15
Усунення неузгодженостей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних в державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану»	...20
Прийняття рішення про визначення невідкладним проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» та скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів до нього	...21
Прийняття рішення про надання згоди Верховної Ради України на проведення засідання Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України на пленарному тижні 6-9 лютого 2024 року	...26

Заява депутатської фракції політичної партії «Голос»	...26
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України Голови Служби безпеки України Малюка В.В	...27
Внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України	...29
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...37
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до статті 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо усунення законодавчого недоліку (прогалини) відносно адміністративної відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють, за ухилення від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання малолітніх дітей»	...41
Виступ Голови Народних зборів Республіки Болгарія РОСЕНА ЖЕЛЯЗКОВА	...45

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 лютого 2024 року, 12 година 45 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу займати свої робочі місця. Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль, а також члени Кабінету Міністрів України. Давайте їх привітаємо (*Оплески*).

Шановні народні депутати України, будь ласка, займіть свої робочі місця. Відповідно до Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні завершується робота десятої сесії та розпочинається робота одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Відповідно до частини першої статті 26 Регламенту Верховної Ради України перед відкриттям пленарного засідання одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання нам потрібно здійснити реєстрацію за допомогою електронної системи.

Шановні народні депутати, будь ласка, займіть свої робочі місця. Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації. Нагадую, після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації.

Шановні колеги, готові? Прошу народних депутатів зареєструватися.

У залі засідань Верховної Ради України зареєструвалися 280 народних депутатів.

Дякую.

Шановні народні депутати, відповідно до Конституції України, Регламенту Верховної Ради України, Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» десятую сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та її пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

І одночасно відповідно до статті 83 Конституції України одинадцяту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання та пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні народні депутати, запрошую всіх до виконання Державного Гімну України, але вже в новій сесії.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, давайте подякуємо Прем'єр-міністру України Денису Анатолійовичу Шмигалю та членам Кабінету Міністрів за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України і у відкритті одинадцятої сесії.

Дякую, Денисе Анатолійовичу (*Оплески*).

Ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформацію щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, прошу всіх залишатися в залі, зараз ми маємо проголосувати процедурні рішення, щоб запустити роботу нової сесії. Будь ласка, поверніться всі до залу.

Перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної радим, вам наданий, переходимо до його розгляду. Починаємо з проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік».

Шановні народні депутати, до вашого розгляду пропонується проект Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік» ([№ 10465](#)). Відповідно до вимог статті 19¹ Регламенту Верховної Ради України щорічно на початку чергової сесії, яка починається першого вівторка лютого, Верховна Рада затверджує план законопроектної роботи Верховної Ради, узгоджений Погоджувальною радою з урахуванням узагальнених Апаратом Верховної Ради пропозицій комітетів.

Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України це питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування. На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було узгоджено План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік.

Шановні колеги, відповідно до частини першої статті 19¹ Регламенту вношу План законопроектної роботи на затвердження Верховної Ради України. Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на обговорення від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Павлюк Максим Васильович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ПАВЛЮК М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Прошу підтримати даний проект постанови та перейти до голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, фракція «Європейська солідарність».
Герашенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, востаннє уряд ми бачили у вересні минулого року. І зараз бачимо, що Голова Верховної Ради заощаджує на хорі імені Верьовки – цю ритуальну функцію тепер виконують Шмигаль і Ко, які з'являються в парламенті лише для виконання спільного гімну. Ми забули, що таке «година запитань до Уряду». Стефанчук і Ко вбили контролюючу функцію, свободу слова в парламенті.

Прошу мій виступ оформити як депутатський запит, тому що хочу заявити про політичний тиск, політичну сегрегацію на фракцію «Європейська солідарність» і на мене як співголова фракції з боку Голови Верховної Ради Стефанчука і Ко, які вже дев'ять місяців блокують мою міжпарламентську діяльність як співголови фракції «Європейська солідарність» і представниці фракції «Європейська солідарність» в Парламентській асамблеї ОБСЄ, а також моїх колег, яким фактично заблокована можливість міжпарламентського спілкування в рамках ЄНП.

Ми бачимо найгірші практики часів Януковича. На жаль, Стефанчука і Котикають носом у те, що відбувається в парламенті, вже з Брюсселя. Це план *Ukraine Facility*. У статті 5 йдеться про те, що передумовою для надання Україні 50 мільярдів євро допомоги є демократія, є парламентська багатопартійність.

Ми подаруємо зараз, звичайно, цей важливий документ Стефанчуку і Ко, аби вони з ним ознайомилися, і вважаємо, що перетворювати парламент на придаток Банкової, вбивати демократію, вбивати парламентаризм – це найгірше, що можна робити для нашої майбутньої перемоги. Ми боремося з тоталітарною державою і не повинні перетворюватися на авторитарний режим, вбиваючи демократію і парламентаризм.

Наша фракція категорично проти цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги народні депутати, я хотів би зазначити, що наша фракція системно виступала і виступає за те, щоб у сесійному залі розглядалися законопроекти від усіх депутатських фракцій і груп, у тому числі й від тих, які не входять до більшості. Фракція «Батьківщина» подає важливі соціальні законопроекти, які вирішують питання звичайних українців. Ми вважаємо, що такі законопроекти мають розглядатися у Верховній Раді.

Водночас системно, і ми це бачимо, наші законопроекти не включаються до порядку денного. Це законопроекти, які, на нашу думку, є важливими і мали б бути в порядку денному, зокрема в тому, який зараз буде затверджуватися. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 77 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» щодо додаткових пільг та підвищення оплати праці для медичних та фармацевтичних працівників» ([№ 2028](#)) авторства Юлії Тимошенко, проект Закону «Про внесення змін до статті 39 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо підвищення соціального захисту медичних працівників» ([№ 3027а](#)) також авторства Юлії Тимошенко, законопроекти щодо основ національної безпеки – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» та деяких інших законів України щодо вдосконалення засад функціонування добровольчих формувань територіальних громад ([№ 10076](#)) авторства Андрія Анатолійовича Кожем'якіна, проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо вдосконалення засад організації та ведення руху опору» ([№ 10077](#)) також авторства Андрія Анатолійовича Кожем'якіна. Це лише окремі законопроекти нашої фракції, які не включено до порядку денного сесії.

До того ж, ми вважаємо, що до порядку денного треба було включити як невідкладний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» ([№ 9559](#)) – щодо амністії для органів місцевого самоврядування, які перераховували кошти на потреби Збройних Сил України і в яких накопичилися серйозні борги. Але цей законопроект також не вноситься на розгляд парламенту.

Тому, ми вважаємо, у такому вигляді фракція «Батьківщина» утримуватиметься від голосування щодо включення законопроектів до порядку денного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іване Івановичу, єдине, – ми зараз розглядаємо питання щодо плану законопроектних ініціатив. Питання щодо порядку денного розглядатиметься наступним.

Дякую, шановні колеги. Ще раз інформую, що як до плану законопроектних ініціатив, так і до плану порядку денного сесії будуть включені всі без винятку законопроекти, які подавалися комітетами. Це фактично об'єднання того, про що ви говорили на комітетах.

Шановні колеги народні депутати, обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої робочі місця. Зараз ми голосуємо проект постанови щодо плану законопроектної роботи, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік» ([№ 10465](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання – це план роботи нашої сесії. На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп було обговорено і схвалено проект порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Відповідно до частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Верховної Ради України вношу на затвердження Верховною Радою України проект Постанови «Про порядок денний одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 10466](#)). На засіданні Погоджувальної ради ми ухвалили пропозицію про обговорення цього питання за скороченою процедурою, оскільки відповідно до положень статті 22 Регламенту дане питання обговорюється саме в такому порядку.

Прошу представників депутатських фракцій та груп, які хочуть обговорювати це питання, записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Павлюку Максиму Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ПАВЛЮК М.В. Шановні колеги, прошу підтримати та перейти до голосування даного проекту постанови. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максиме Васильовичу. Блискуче.

Слово надається народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Такий порядок денний нам не потрібен. Чому? Тому що в ньому немає ключових питань. Я подавав ще минулого року законопроект про демобілізацію після 18 місяців служби. Де він? Скільки можна чекати? Нам подає уряд, який, до речі, втік... До нас прийшов уряд, щоб лише заспівати гімн до побачення Верховній Раді, хор Верьовки своє заспівав, ми пішли. Де уряд? Чому його немає? Вони вносять нам законопроект про мобілізацію і демобілізацію, у якому навіть термін служби 36 місяців і той реально прибирають, допоки барин не дозволить піти додому, ще має бути окреме рішення Ставки. Де законопроект про демобілізацію? Немає! Де законопроект про демобілізацію обмежено придатних? Немає! Де законопроект про демобілізацію інвалідів? Немає! Де законопроекти, які потрібні сьогодні війську? Де мій законопроект про ротацію? Ну, не може такого бути, щоб деякі військовослужбовці більше двох років були на нулі, тому що були підрозділи, які воювали на Донбасі ще до 24 лютого, і їх жодного разу не відвели. Де законопроект про ротацію? Немає! Де всі важливі законопроекти?

Замість цього – чергові затвердження ратифікацій, заяв, звернень, бла-бла-бла, бла-бла-бла. Де повернення «тридцятки»? Скоро рік, як ми за це проголосували. Де питання щодо ганебного проекту постанови Цабаля, яким тоді заблокували повернення «тридцятки» військовим, і з того часу, з квітня, її не виплачують? Де всі ті законопроекти, які потрібні сьогодні? Де збільшення «дитячих», які ганебні, тощо?

Друзі, така Верховна Рада з таким порядком денним українському народу не потрібна!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, після цього голосуємо за порядок денний сесії. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Сергію Миколайовичу, будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, я свій виступ розіб'ю на декілька блоків.

Перше, до чого хочу привернути вашу увагу, що у Верховній Раді України працює монобільшість, яка цю монобільшість трансформувала у більшість у комітетах, де ухвалюються рішення і подаються пропозиції на засідання Погоджувальної ради, у президію, до керівників фракцій і груп та голів комітетів. І виключно з пропозицій комітетів формується порядок денний. Зараз, шановні колеги, кожен із нас як суб'єкт законодавчої ініціативи не може, крім реєстрації, добитися, щоб наші ініціативи були предметом розгляду в сесійному залі серед пріоритетних законопроектів.

Фракція «Батьківщина» напрацювала в контексті Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах, яку очолює Юлія Тимошенко, ряд ініціатив, які станом на сьогодні є пріоритетними. На жаль, ми не можемо добитися, щоб законопроекти, напрацьовані спільно з цією ТСК, були внесені та розглянуті в сесійному залі.

Шановні колеги, другий блок, про який я хотів би сказати, – основи національного спротиву. Мій колега по фракції, досвідчений генерал Кожем'якін, з експертами напрацювали ряд законопроектів щодо національного спротиву наших добровольчих формувань, які можуть привнести в оборону країни дуже багато цікавого, а їх не вносять до сесійного залу.

І третій блок, про який я хочу сказати, стосується органів місцевого самоврядування. Комітетський законопроект № 9559 дає амністію тим міським і сільським територіальним громадам, які з початку повномасштабного вторгнення надали допомоги на 90 мільярдів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої робочі місця, зараз будемо голосувати питання щодо порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Прошу запросити всіх народних депутатів до залу й підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 10466](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Дякую.

Ідемо далі. Наступне питання – це проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 10456](#)).

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить затвердження Указу Президента про введення воєнного стану в Україні. Згідно з пунктом 31 частини першої статті 85, пунктом 20 частини першої статті 106 Конституції України, статті 5 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Президент України вніс на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 10456](#)). Відповідні матеріали вам було надано.

Відповідно до статті 189 Регламенту Верховної Ради України питання розглядається Верховною Радою без голосування щодо включення його до порядку денного сесії за процедурою першого читання та прийняття закону в цілому. На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про розгляд цього питання за скороченою процедурою з наданням слова: два – за, два – проти.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на обговорення від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти, а народних депутатів прошу не розходитися, бо, нагадую, це питання щодо продовження строку дії воєнного стану в Україні.

Слово надається народному депутату Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Костенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Костенко. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, шановний пане Голово, знаєте, в умовах сьогодення це дуже важливий законопроект. Верховна Рада з початку повномасштабного вторгнення практично без обговорень приймала укази Президента, щоб країна могла вільно вести бойові дії і протистояти такому ворогу, як російська федерація.

Проте ми маємо звернути увагу ось на що. Я впевнений, що сьогодні ми проголосуємо, усі підтримають цей законопроект, але звертаюся до кожного з вас як до народного депутата України.

Останнім часом ці укази і воєнний стан використовується насамперед для того, щоб узурпувати владу в країні, і це дуже неправильно. Ми повинні бути тим балансом, який має безпосередньо комунікувати між суспільством і владою. Інше – це десуб'єктивація Верховної Ради, коли Верховна Рада практично не займає ніякої позиції, а просто є виконавцем рішень, що затверджуються в Офісі Президента.

Тому ми розуміємо наслідки, голосуємо, але всі в цьому залі маємо робити все для того, щоб Верховна Рада була тим суб'єктом, що не допустить зниження рівня демократії в Україні. Ми будемо підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Березіну Максиму Юрійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БЕРЕЗІН М.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 151, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово голові Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завітневич Олександр Михайлович. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 6 лютого 2024 року розглянув проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (№ 10456) від 5 лютого 2024 року, поданий Президентом України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу та в цілому як закон, затвердивши рішення Президента України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні, фракція «Європейська Солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, команда «Європейської солідарності» вдев'яте одноставно підтримає рішення про продовження воєнного стану і мобілізації як проекти, подані Верховним Головнокомандувачем відповідно до Конституції України. Саме Глава держави (відповідно до статті 106 Конституції України це його конституційний обов'язок) має подавати законопроекти і вносити поправки до мобілізаційного законодавства.

Ми готові працювати зі змінами, які запропонує Президент, а не з тим мотлохом, який нашкрябала одіозна депутатка за завданням Офісу Президента, а потім соромно дивитися в очі і військовим, і цивільним. Лише забезпечення парламенту від подібного тиску, відновлення його авторитету сьогодні може захистити демократію.

Тому ми вимагаємо, по-перше, повернути журналістів в кулуари Верховної Ради. По-друге, відновити пряму трансляцію засідань – немає чого ховатися, у нас у небезпеці весь народ і тільки депутати захищені відсутністю трансляції. Ніхто вже в це не вірить. По-третє, повернути «годину запитань до Уряду». Чому вони приходять сюди лише на демонстрацію замість того, щоб парламент реалізовував парламентський контроль? По-четверте, ухваліть законопроекти про українську церкву, про захист суб'єктів господарювання після величезного скандалу з бізнесом, про захист журналістів, про захист громадських діячів, і припиніть слідкування не лише за журналістами, а й за опозиційними депутатами. Вистачить!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кириленку Івану Григоровичу, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, після цього від депутатської групи «Платформа за життя та мир» ще виступить Павленко і голосуємо. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні пані та панове, дорогі наші захисники! Ми безумовно і на сто відсотків підтримаємо продовження строку дії воєнного стану в країні. Ми безумовно і на сто відсотків розуміємо, що треба робити під час воєнного стану і заради чого ми його подовжуємо.

Завдання номер один, і воно найголовніше – робити все для Збройних Сил України, підтримуючи кожного захисника, відновити підтримку парламентом, і ми закликаємо вас до цього, добровольчих формувань, руху спротиву, руху захисту нашої країни. Не може бути байдужості, ви не можете утримуватися від вирішення цих питань, не можете не включати їх до порядку денного сесії, тому що йдеться про Україну, про її захист. Це перше.

Друге. Ми всіляко підтримуємо і пропонуємо залу підтримати наших капеланів. Так, ми прийняли закон, він діє, але не вистачає людей, не вистачає підтримки в Міністерстві оборони, щоб кожен підрозділ, кожна бригада, батальйон, рота українських захисників мали духовного наставника на передовій, мали Біблію, Коран, Тору, які б надихали, захищали і допомагали захищати рідну землю.

З такими позиціями, з такою роботою ми закликаємо парламент припинити бути байдужими до цих питань і вирішувати їх тут і зараз.

Разом переможемо! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Юрія Павленка.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, шановні колеги, український народе! Ми вкотре одностайно підтримуємо рішення парламенту, внесені Президентом України, про продовження строку дії воєнного стану.

Майже два роки війни, проте, на жаль, у багатьох сферах пріоритети спрямування політики і діяльності на підтримку армії, солдат і обороноздатності країни ми не бачимо. Тому ми наполягаємо, щоб порядок денний Верховної Ради України був направлений на підтримку армії і вимагаємо від уряду чітких, зрозумілих рішень щодо фінансової, соціальної підтримки, щодо лікування та реабілітації українського солдата й офіцера, щодо виробництва техніки та озброєння. Усе це допоможе нам перемогти в цій війні. Ми голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України, статей 189, 190 Регламенту Верховної Ради України, статті 5 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 10456](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 335.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання. Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить затвердження Указу Президента України «Про загальну мобілізацію».

Згідно з пунктом 31 частини першої статті 85 та пунктом 20 частини першої статті 106 Конституції України, Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» Президент України вніс на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про затвердження Указу Президента «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 10457](#)). Відповідні матеріали вам було надано.

Відповідно до статті 189 Регламенту Верховної Ради України питання розглядається Верховною Радою без голосування щодо включення його до порядку денного за процедурою першого читання та прийняття закону в цілому.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися розглянути це питання за скороченою процедурою з наданням слова: два – за, два – проти.

Ставлю на голосування пропозицію про обговорення цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Люботі Дмитру Валерійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЛЮБОТА Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 177, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завітневич. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 6 лютого 2024 року розглянув проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» (№ 10457) від 5 лютого 2024 року, поданий Президентом України. Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу та в цілому як закон, затвердивши рішення Президента України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Прошу передати слово Кожем'якіну Андрію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Анатолійович Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго дня, колеги! Хочу сказати, що фракція «Батьківщина», як завжди, підтримує продовження загальної мобілізації і робитиме це стільки, скільки ми будемо тут, у Верховній Раді, і скільки триватиме війна з нашим клятим ворогом. Але є ще декілька питань, які я хотів би зараз озвучити.

Сьогодні в нашій країні дуже багато патріотично налаштованих громадян, які підлягають призову до ЗСУ чи інших військових формувань по мобілізації та увійшли до руху національного спротиву як добровольці. Проте сьогодні, очевидно, є тенденція до повної ліквідації добровольчого руху як складової національного спротиву. На жаль. До того ж рішення про ліквідацію добровольчих формувань ухвалюється приховано від місцевих громад без аналізу діяльності ДФТГ. Дивує, коли за рішенням командирів військових частин ТрО ЗСУ розформовуються боєдатний особовий склад ДФТГ, які мають практичний досвід бойової роботи, зокрема в Києві, у Київській області, щодо знищення ворожих БПЛА, таких як «Шахед» і «Герань». Командири військових частин вбачають у добровольчих формуваннях лише легкодоступний мобілізаційний ресурс для розв'язання власних проблем, забуваючи про те, що там всього-на-всього 80 відсотків тих, хто може сьогодні бути мобілізованим.

Наведу вам простий приклад. Сьогодні вони хочуть мобілізувати до ЗСУ людей, щоб вони стали на пости, на яких стоять зараз добровольці безкоштовно. А вони хочуть мобілізувати і платити 30-40 тисяч гривень, розумієте? І так по всій Україні. Це неправильно, це ганьба, я вважаю, це треба виправляти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Павленку Юрію Олексійовичу, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

Після цього – Геращенко Ірина Володимирівна і голосуємо. А, і буде ще... Добре, 1 хвилина буде.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово, шановні колеги, шановний український народ! Ми вкотре будемо підтримувати рішення про подовження строку мобілізації. Власне, завтра нас чекає непроста дискусія щодо зміни правил і підходів до мобілізації.

Наша вимога залишається простою і зрозумілою: мобілізація має відбуватися справедливо по відношенню і до тих, хто буде завтра мобілізований, і до тих, хто сьогодні виконує свій військовий обов'язок, знаходиться на передовій.

Голосуючи за такі рішення в цьому залі, ми повинні насамперед думати про того солдата і офіцера, який у цю хвилину знаходиться в зоні бойових дій, виконує

бойові завдання в непростих погодних і військових умовах. Ми повинні думати про те, як дати йому можливість бути максимально забезпеченим і захищеним, повноцінно відновлювати свої сили, дати можливість ротації і, знову-таки, демобілізації. Наші відповіді повинні бути чесними і зрозумілими.

Натомість відбувається дискусія, яка, на жаль, призводить до непорозумінь і до невизначеностей. Є підрозділи, які роками чи рік знаходяться на відновленнях, є підрозділи, яким дають два місяці або 10 днів відновитися і знову в бій. Це несправедливо по відношенню до солдата.

Тому, підтримуючи сьогодні це рішення, ми будемо вимагати і в законопроекті про мобілізацію, і у вимогах до уряду робити всі дії, направлені на захист і підтримку українського солдата, чесними, зрозумілими і справедливими.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність». Після цього ще виступлять Костенко та Арешонков і голосуємо.

Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі! Ми продовжуємо строк мобілізації. Очевидно, що війна проводиться, тут все зрозуміло, безумовно, ми будемо підтримувати, але питання: де демобілізація? Не може бути мобілізації без демобілізації. Обов'язково маємо приймати це рішення. Ну, ми не можемо витягнути війну на плечах 1 мільйона родин, які віддали найцінніше, – своїх чоловіків, батьків, братів, синів воювати за країну. Ну, так не може бути, щоб лише ці люди і все. Так нечесно і несправедливо.

Сьогодні у різних містах країни виходять на акції протесту мами, сестри, дружини. Ці люди мають право бути заміненіми. Для цього ми маємо нарешті якомога швидше прийняти закон про термін служби. Не може бути так, що вхід на військову службу є, а виходу немає, або вихід лише, не дай Господи, двохсотим чи важким трьохсотим. Так нечесно і несправедливо. Також не має бути системи, за якої незрозуміло, що з ротаціями, з підготовкою, бо все це демотивує людей. Якщо ми хочемо провести мобілізацію, це має бути не тільки кнут, а проста й зрозуміла система, коли людина чітко розуміє: пішов, 18 місяців відслужив, були ротації, тебе відводили, до тебе ставилися як до людини, а не як до худоби, після цього пішов з повагою, тобі платили гроші. Так має бути. Таку систему ми маємо збудувати.

Скільки людей має бути – це окрема розмова, бо нам не потрібно набирати людей для кількості, коли їх немає чим озброїти. Сьогодні не середньовіччя, щоб просто людьми воювати. Тож бережімо людський ресурс і де-мо-бі-лі-за-ція!

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Костенко Роман Васильович, після цього Арешонков Володимир Юрійович і голосуємо.

Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Ще раз доброго дня, шановні колеги. Так, це також один із найважливіших і, мабуть, найсенситивніших законопроектів, які ми приймаємо щомісяця, і за які ми беремо на себе відповідальність. Але ми маємо казати й про те, що, коли ми говоримо вже два роки про мобілізацію і вносимо законопроект, який зараз будемо обговорювати, в цих законопроектах якраз немає основного. Є примус, є забезпечення, є якісь звинувачення, зокрема, коли ми говоримо із суспільством, у бік влади, але немає мотивації, яка повинна йти від нас. Ми маємо давати її людям, які, пішовши в армію, знатимуть, що будуть забезпечені й зможуть робити все для захисту держави.

Тому, якщо говорити про мотивацію й таке інше, то це вибудова довіри насамперед до наших військових інституцій. А те, що відбувається останнім часом, – це повна їх дискредитація і це не підвищує...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра», і після цього голосуємо.

Шановні колеги, прошу займати свої робочі місця.

Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги! Безперечно, це потрібно, і ми будемо голосувати за підтримку мобілізації, але я хотів би звернути увагу, що сама тема, пов'язана з призовом, з мобілізацією, набирає просто шалених обертів. Сьогодні це питання номер один, яке повинно бути в полі зору Верховної Ради.

Підкреслюю, що в нашому альтернативному законопроекті щодо мобілізації йдеться саме про створення навчальних, тренувальних центрів підготовки. І в цьому контексті я підтримую нашого колегу генерала Кожем'якіна. Дивіться, добровольчі формування територіальних громад мають виступити, у тому числі як основа в підготовці кадрів для призову, для мобілізації. Тому доопрацьовуємо і приймаємо відповідні державні рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України, статей 189, 190 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента

України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 10457](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі в нас питання про усунення неузгодженостей, прошу, не розходьтесь, буде одразу шість голосувань без обговорення.

Шановні народні депутати, до мене звернувся Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією усунути неузгодженості в тексті прийнятого Верховною Радою України 16 січня 2024 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних в державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану» ([№ 10062](#)). Під час підготовки тексту прийнятого закону на підпис було виявлено неузгодженості в окремих його положеннях.

У зв'язку з цим відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України, а також на підставі подання Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (рішення комітету від 29 січня 2024 року) на розгляд Верховної Ради вносяться пропозиції щодо усунення в цьому законі неузгодженостей. Відповідні матеріали вам було надано. Згідно з частиною четвертою статті 131 Регламенту Верховної Ради України обговорення питання не проводиться.

Шановні колеги, переходимо до голосування пропозицій. Зараз я буду ставити на голосування по чергово кожну пропозицію окремо.

Ставиться на голосування пропозиція номер один щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція номер два щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція номер три щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція номер чотири щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція номер п'ять щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція номер шість щодо усунення неузгодженостей. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Розгляд питання завершено.

Шановні колеги, далі, з вашого дозволу, я передаю головування Олександрю Сергійовичу, мушу зустріти болгарську делегацію. Сьогодні ще буде виступ у сесійному залі спікера Болгарії.

Дякую.

Олександрю Сергійовичу, передаю слово вам. Будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Олексійовичу.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» ([№ 10449](#)), а також альтернативні до нього законопроекти [№ 10449-1](#), [№ 10449-2](#), [№ 10449-3](#).

Чи є необхідність обговорювати питання про включення законопроекту до порядку денного сесії? Тоді відповідно до статті 22 Регламенту Верховної Ради України розглядаємо це питання за скороченою процедурою.

Прошу записатися на обговорення від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Клименко, фракція «Голос». Костенко?

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Хочу нагадати, що попередній законопроект про мобілізацію, насправді це був талмуд змін до ряду законів, підступно зареєстрували на саме Різдво, 25 грудня. Для мене дуже дивно, коли комітет обговорював його близько п'яти днів, бо це була махина тексту і махина зміни сенсів і підходів, а сьогодні ми вкотре вносимо ще одні зміни до ряду законів, які сягають понад 200 сторінок, просто чомусь дивним чином скорочуємо терміни підготовки альтернативних законопроектів, тому що буквально через три дні спливає час. Гадаю, напевно, сесійний зал зібрати було б швидше і простіше, аніж позбавити себе можливості адекватно і нормально обговорити цей законопроект, який турбує абсолютно всіх, який

виявився зовсім інший, ніж той, який ми обговорювали в комітеті, до якого подавали поправки, зокрема, вимагаючи градацію щодо демобілізації, а не вигадувати нову історію про 36 місяців плюс рішення Ставки. Таких речей на засіданні комітету ми точно не обговорювали. Це перше.

Друге. Прохання до комітету і, зокрема, до керівництва парламенту не ставити завтра комітет у незручне положення і не обговорювати годину величезний законопроект, який, чомусь хтось вирішив, має бути проголосований лише завтра. Чому не зібрати парламент у четвер, у п'ятницю або через тиждень – для мене це величезне питання. Він потребує глибокого обговорення і зовсім іншого підходу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександру Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завітневич Олександр Михайлович. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Відповідно до пункту 2 статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 6 лютого 2024 року попередньо розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 30 січня 2024 року (№ 10449), поданий Кабінетом Міністрів України, та альтернативні до нього законопроекти: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку, враховуючи здоровий глузд та реальні перспективи зміцнення обороноздатності, збереження громадян і країни» від 2 лютого 2024 року (№ 10449-1), поданий народним депутатом України Мазурашу; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з окремих питань проходження військової служби, мобілізації, військового обліку» від 5 лютого 2024 року (№ 10449-2), поданий народним депутатом України Дмитром Разумковим та іншими народними депутатами; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 5 лютого 2024 року (№ 10449-3), поданий народним депутатом України Гончаренком.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України таке.

Перше. Включити законопроекти № 10449, № 10449-1, № 10449-2, № 10449-3 до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Друге. Відповідно до статті 101 Регламенту Верховної Ради України визначити проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Южаніна, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, фракція «Європейська солідарність» послідовно підтримувала всі ініціативи Президента щодо продовження термінів мобілізації, тому що ми вважаємо, що відповідальна політична сила сьогодні має продемонструвати і єдність, щоб стати надійною опорою для наших Збройних Сил України. Але ми наголошуємо, що питання мобілізації потребує змін, проте не в контексті, знаєте, технічних, які були напрацьовані урядом, а в контексті тих, які бачить безпосередньо Верховний Головнокомандувач. Я впевнена, що якби ці системні зміни вносив Президент, підтримка залу була б значно більшою.

Хочу наголосити, що проблема зміни системи мобілізації, підходів потребує насамперед фахового ставлення до цього сенсативного питання. Даний законопроект не може містити порушення Конституції, не має права містити корупційних ризиків, не може обмежувати права громадян.

Водночас протягом трьох днів роботи в комітеті нам вдалося переконати Кабмін відкликати попередній законопроект. Сьогодні ми маємо доопрацьовану версію, яка також потребує ретельного обговорення, а не турборежиму. Хочу нагадати, що всі законопроекти, які приймалися в турборежимі, потім були хибними і потребували змін.

Шановні колеги, вже станом на зараз до законопроекту, який пропонується внести зі скороченими термінами, є рішення антикорупційного комітету, який зазначає, що цей законопроект містить корупційні ризики. До того ж є звернення до нас парламентарів від Європейської бізнес-асоціації, що ця редакція законопроекту потребує доопрацювання і не може бути прийнята в такому вигляді.

Пропоную зараз утриматися від турборежиму і підходити до питання зміни системи мобілізації фахово.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу, у нас крайній виступ пані Славицької, депутатська група «Відновлення України».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович.
З місця? Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, сьогодні лише німий чи глухий не обговорює закон про мобілізацію, тому що сьогодні він зачіпає всі верстви населення України.

Учора на засіданні Комітету з питань антикорупційної політики ми визнали законопроект як такий, що містить багато корупційних ризиків, не відповідає Конституції України щодо багатьох статей. Чи повинен він бути таким і чому він такий? Цей законопроект більше демотивує, ніж мотивує, тому що, на мою думку, у військовій сфері насамперед відбувається дуже велика корупція. Сьогодні, якщо ви читали, той, хто украв 1,5 мільярда гривень на снарядах, отримав лише домашній арешт. Чи запитував хтось, з якою метою він це зробив: підірвати обороноздатність чи просто нажитися?

Розкрадання ресурсів у Міністерства оборони під час війни є зрадою. Тому, я вважаю, необхідно внести ці поправки, посилити роботу Служби безпеки України щодо виявлення корупційних дій і порушувати кримінальні справи. Солдатам немає кому жалітися на ті негативні моменти, які бувають в армії. В обов'язковому порядку необхідно відновити роботу військової прокуратури. І ці зміни повинно внести керівництво держави, показати приклад. Сьогодні в тилу треба об'єднувати, а не роз'єднувати людей ані щодо релігійного, ані щодо мовного, ані щодо інших напрямів. Не можна під час війни підвищувати тарифи, погіршувати життя людей. Треба навпаки об'єднувати тил і «передок». Лише за таких умов закон буде мотивуючим і ми переможемо.

Разом до перемоги!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати. Фракція «Батьківщина» систематично виступає за вдосконалення мобілізації, і це наша принципова позиція. Адже те, що запропонували зараз у другій версії, категорично не збігається з тим, що депутати запропонували під час подачі урядом першої версії законопроекту. Якби були враховані всі пропозиції комітетів, народних депутатів, то законопроект щодо вдосконалення мобілізації можна було б голосувати в сесійному залі і за основу, і в цілому.

Через те, це фундаментальні речі, з якими ми не погоджуємося. Усе-таки електронні повістки в електронному кабінеті неприпустимі, бо не всім громадянам це доступно. Обмеження прав людей через суд... Але все одно це недосконало.

Давайте все-таки, колеги, врахуємо всі пропозиції народних депутатів, і тоді можна буде підтримувати цей законопроект. У такому вигляді ми не можемо голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представники усіх депутатських фракцій і груп висловилися?

З процедури – Разумков. Будь ласка, 1 хвилина, і будемо голосувати.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, Олександр Сергійовичу. Шановні колеги, я вас закликаю не скорочувати строків, тому що є альтернативні законопроекти. Учора Комітет з питань антикорупційної політики визнав цей законопроект потенційно корупційним. Тому треба буде вносити додаткові зміни і подавати ще альтернативні законопроекти, щоб прибрати відверту корупційну складову, закладену урядом під час підготовки цього законопроекту.

Тому звертаюся до вас з проханням не голосувати за скорочення строків і поки не включати цього законопроекту до порядку денного. Давайте працювати не як сказали, а так, щоб це було якісно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового

обліку» ([№ 10449](#)) та альтернативних до нього законопроектів [№ 10449-1](#), [№ 10449-2](#), [№ 10449-3](#). Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення невідкладним проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» ([№ 10449](#)) та скорочення наполовину строків внесення альтернативних до нього законопроектів. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Шановні колеги, у нас може виникнути необхідність, наприклад, в інший день, щоб Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки працював над цим законопроектом паралельно із пленарним засіданням Верховної Ради України, тому у мене є пропозиція дати їм дозвіл.

Відповідно до частини четвертої статті 9 Регламенту Верховної Ради України комітети можуть проводити своє засідання одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради лише за процедурним рішенням Верховної Ради.

Ставлю на голосування процедурне рішення про надання згоди на проведення на цьому тижні засідання Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України для розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» ([№ 10449](#)) та альтернативних до нього, а також інших нагальних питань порядку денного. Прошу голосувати це процедурне рішення.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Дякую.

Переходимо до наступного питання... Вибачте, фракції «Голос» та «Слуга народу» просять оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Ярослав Юрчишин. Будь ласка, 3 хвилини.

ЮРЧИШИН Я.Р. Шановні колеги, я вас прошу принохатися. Вам не здається, що в країні почало пахнути пізнім кучмізмом? 29 січня ми мали б

святкувати 23 роки з дня вироку вбивці Георгія Гонгадзе. Натомість ми відзначаємо, що тиск на журналістів відновлюється. Нагадаю коротко сюжет. Тоді представники правоохоронних органів вбили незалежного журналіста, а потім намагалися його звинуватити, що це зробили наркомани, шукаючи в нього наркотики. Це вам нічого не нагадує?

Ми маємо кричущий факт, що на одну з найефективніших розслідувальних редакцій було здійснено безпрецедентний тиск, до чого було задіяно, за даними, виявленими цими журналістами, так званий Департамент захисту національної державності СБУ. Таке враження, що захисту національної державності від журналістів.

Так-ось, якою має бути реакція Служби безпеки України? Необхідно оперативно провести адекватне внутрішнє розслідування і відсторонити від виконання обов'язків, принаймні на цей час, всіх, хто міг бути в цьому задіяний.

Якою має бути реакція Офісу Генерального прокурора? Вони повинні витребувати цю справу в СБУ, оскільки присутній конфлікт інтересів, не може один департамент розслідувати діяння іншого департаменту, і передати її за підслідністю до іншої структури, згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України вони мають ці повноваження.

Яким має бути рішення парламенту? Потрібно взяти під парламентський контроль і справу «Bihus.info», і справу Ніколова, і неодноразові напади на Михайла Ткача, і атаки на журналістів в регіонах. Для цього було б добре створити тимчасову слідчу комісію і не чекати, щоб це вирішувало суспільство, як зі справою Гонгадзе, викликати представників правоохоронних органів, очільників і заслухати їх. Але не реагувати ми не можемо.

Свобода слова – понад усе!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту закону... (*Шум у залі*). З процедури?

З процедури – Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, думаю, у будь-якому суспільстві, яке називає себе демократичним, недопустимо прослуховування журналістів, особливо спецслужбами, особливо під час повномасштабної війни. Тому, відповідно до частини третьої статті 6 Регламенту, вношу на процедурне голосування пропозицію про виклик Голови Служби безпеки України пана Малюка

з доповіддю щодо цієї ситуації в український парламент. Прошу негайно поставити цю пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. З процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас схожа пропозиція чи інша? Схожа й інша. Якщо схожа, ми просто можемо їх об'єднати, згрупувати і так далі. Якщо інша, то треба спочатку проголосувати за цю, а потім буде ваша пропозиція.

Відповідно до частини третьої статті 6 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію народного депутата Железняка про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України Голову Служби безпеки України.

Я правильно розумію? Добре.

Прошу голосувати.

«За» – 159.

Рішення прийнято.

Це процедурне рішення, воно вимагає 150 голосів.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую.

З процедури – Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Колеги, дякую всім, хто голосував за. Ми маємо разом захищати свободу слова, це засадничі принципи. Хочу нагадати головуючому на засіданні, що зараз в порядку денному має стояти питання щодо кадрового рішення. На засіданні Погоджувальної ради, у якому брали участь і голова фракції монобільшості пан Арахамія, і Юлія Клименко, і Сергій Власенко, було ухвалено рішення, що після голосування блоку так званих воєнних законопроектів, у тому числі й про мобілізацію, буде внесено питання – проект Постанови «Про відкликання Безуглої Мар'яни Володимирівни з посади заступника голови та члену Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки». Просимо дотримуватися домовленостей та рішень Погоджувальної ради і зараз поставити на голосування цей проект постанови.

Також ми вимагатимемо ще розглянути проекти постанов про призначення наших колег на посади заступників голів комітетів Верховної Ради України з питань антикорупційної політики та з питань національної безпеки, оборони та розвідки. А зараз – стосовно Мар'яни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Згідно з рішенням Погоджувальної ради це питання під іншим номером.

Переходимо до розгляду наступного питання, у нас ще багато питань порядку денного, – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України» ([№ 9627](#)). Це друге читання. Щодо цього законопроекту є ряд виступів і поправок. З кого почнемо? (*Шум у залі*).

Юліє, ви щодо цього законопроекту? Ні-ні, давайте по цьому, а потім – решта питань. Ні, ну попереднє... Ми вже розглядаємо інше питання, вибачте.

Іване Івановичу Крулько, ви готові доповідати? (*Шум у залі*).

Ірино Володимирівно, будь ласка, це ваше святе парламентське право. Ми ж маємо розвивати багатопартійну демократію, як нам порадили старші товариші.

Іван Іванович Крулько. Будь ласка, 10 хвилин. Чи 5 хвилин?

КРУЛЬКО І.І. 5 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 5 хвилин.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». До вашого розгляду в другому читанні запропоновано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України». Назва законопроекту дуже оптимістична і правильна, тому що, безумовно, Україну треба відбудовувати, особливо в умовах значних руйнацій, які нанесла російська федерація після повномасштабного вторгнення на нашу територію.

Водночас, якщо б ми відійшли від назви і подивилися на законопроект по суті, він не вирішує основної мети – створення умов для швидкої відбудови України. Цей законопроект спрямований лише на спрощення зміни цільового призначення земельних ділянок. У запропонованих змінах передбачається дозволити на час воєнного стану і протягом п'яти років з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні або у відповідній місцевості зміну цільового призначення земельних ділянок для розміщення, зокрема, промислових складів, комплексних промислових споруд без урахування виду функціонального призначення територій, без урахування класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок. Це своєю чергою призведе до неконтрольованої забудови, негативно позначиться на екологічному стані, сприятиме зменшенню частини земельних ділянок як основних засобів, знизить можливості забезпечення продовольчої безпеки країни.

Шановні колеги, давайте будемо відвертими, що коли йдеться про зміну цільового призначення землі, особливо неконтрольовані, це призводить, безумовно, до серйозних корупційних ризиків. Коли змінюється цільове призначення землі і потім там будується не те, що передбачено спочатку, а ведеться масова неконтрольована забудова, це, безумовно, значно впливає на стан проживання українців на відповідних територіях.

Допускається передача земельних ділянок і земель державної та комунальної власності у власність фізичним, юридичним особам для містобудівних потреб без будь-якої містобудівної документації, без комплексного плану, без генерального плану населеного пункту, без плану зонування територій. Це призведе до свавілля забудовників, зростання корупції, неконтрольованої забудови, і як наслідок – порушення прав жителів міст.

Законопроект на постійній основі дозволяє зміну цільового призначення особливо цінних земель та земельних лісових ділянок з метою їх використання для цілей енергетики. Запропоновані зміни призведуть до значного погіршення екологічного стану внаслідок можливості зміни особливо цінних земель лісового фонду. Не передбачено обмеження розмірів земельних ділянок, щодо яких можливе застосування спрощеного порядку змін цільового призначення. Таким чином за час дії спрощень можуть бути втрачені значні обсяги особливо цінних земель.

Значні корупційні ризики є при наданні земельних сервітутів для розміщення об'єктів рекреаційної інфраструктури, об'єктів вольєрного господарства, центрів реабілітації диких тварин внаслідок відсутності чіткого визначення таких понять.

До того ж є висока ймовірність нанесення значної шкоди унікальним природоохоронним територіям. Створення та забезпечення функціонування реєстру територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету. Унеможливлення розробки та реалізації єдиної державної політики у сфері водного господарства внаслідок скасування обов'язковості рішень центрального органу виконавчої влади про доцільність будівництва та розширення портів. Можливе спрямування коштів місцевих бюджетів на фінансування робіт з розроблення детальних планів територій, навіть якщо там будуть розміщуватися приватні енергетичні об'єкти, що породжує додаткові корупційні ризики та обмежує обсяг коштів для виконання соціально значущих програм місцевих громад.

Передбачається виключення обмежень щодо виконавців робіт із землеустрою, які не мають права складати документацію із землеустрою у разі, якщо земельні ділянки належать виконавцю робіт, мають родинні зв'язки із замовниками робіт, якщо замовником робіт із землеустрою є засновник або учасник виконавця робіт тощо.

Зазначені зміни, на наше переконання, породжують значні корупційні ризики, тож фракція «Батьківщина», безумовно, не може підтримувати такий законопроект.

Шановні колеги, пропоную підходити до вирішення питань, які стосуються відбудови України, після повномасштабного вторгнення, щоб це були комплексні законопроекти, які, залучаючи інвестиції, передбачають, дійсно, виконання всіх діючих законодавчих вимог і дозволів, особливо якщо це стосується цінних і особливо цінних земель. Лише в такому разі цей законопроект буде

збалансованим і забезпечить права українських громадян, які проживають на тих чи інших територіях. Ми виступаємо саме за комплексний підхід, а не за породження додаткових корупційних чинників.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Як ми далі домовлялися?

Зараз виступить Ірина Володимирівна, фракція «Європейська солідарність»? Скільки часу?

Геращенко. Будь ласка, 5 хвилин.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, мені дуже прикро, що засідання Погоджувальної ради, так само як і засідання парламенту, сьогодні відбуваються неопублічно, що не лише українці, а й народні депутати навіть не здогадуються, про які домовленості в рамках Погоджувальної ради йдеться.

Я хотіла б звернути увагу головуючого на те, що зараз відбувається в залі.

Пане Олександрє, я бачу перед собою спини колег з монобільшості, я не бачу трибуни, я говорю зі спинами. Будь ласка, скажіть, щоб колеги сіли на місця і було видно виступаючу від фракції «Європейська солідарність».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, займіть, будь ласка, свої робочі місця і дайте можливість, щоб було видно виступаючу від фракції «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні виборці, зверніть, будь ласка, увагу на те, що зараз відбувається в сесійному залі. Народні депутати розмовляють, спілкуються, головуючого все це влаштовує, нікому абсолютно не цікаво, які законопроекти обговорюються. Це стало практикою роботи нинішнього парламенту, хоча президія Верховної Ради це не керівники парламенту, це такі самі народні депутати, обов'язок яких – лише організувати роботу парламенту. Що ми бачимо натомість?

Робота парламенту неопублічна, хоч ми вимагаємо, аби і засідання Погоджувальної ради, і пленарні засідання відбувалися у відкритому режимі, аби українці розуміли, які питання розглядаються, які позиції мають політичні фракції, які рішення приймаються. Дивіться, переді мною ходить Мар'яна, її місце не в нашому секторі, і ми вимагаємо, аби були дотримані домовленості, яких ми дійшли на засіданні Погоджувальної ради щодо відкликання пані Безуглої з посади заступниці голови Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки (проект постанови [№ 10391](#)). Це важливо.

Тепер щодо проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України».

Шановні українці, зверніть увагу, що відбувається знову перед сектором фракції «Європейська солідарність». Такого бардака ніколи не було в парламенті

з першого по дев'яте скликання. Тільки зараз можна собі дозволити абсолютно безвідповідально ставитися до обговорення законопроектів і поправок. Головне, що у самого головуючого до цього немає претензій. І пан Стефанчук, і пан Корнієнко звертають увагу виключно на сектор фракції «Європейська солідарність», тут вони ніколи не оминуть можливості тютюкнути, зробити зауваження. А коли йдеться про «Слуг народу» (ось, будь ласка, подивіться, мій колега пан Гончаренко показує це зараз в *TikTok*, тому що канал «Рада» не демонструє засідання), хтось стоїть, хтось бродить, хтось говорить, когось немає в залі. Це нікому не цікаво. Хоча, нагадаю, зараз пленарні засідання відбуваються виключно раз на місяць, на більше «слуги» не спроможні зібрати потенціал для голосування за важливі законопроекти, зокрема й за законопроект про залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України.

Даний законопроект важливий. Серед тих норм, які підтримує фракція «Європейська солідарність», є важливі новели щодо гуманітарного розмінування. Зокрема, особливої уваги потребує розмінування земель сільськогосподарського призначення. Але серед тих поправок, які напхали до другого читання, є десятки корупційних поправок, які дозволяють без генерального плану, без плану розвитку територій, без екологічного плану просто передавати землі сільськогосподарського призначення для інших цілей без відповідного обговорення. І все це робиться з метою начебто в умовах воєнного стану.

У нас сьогодні все можна списати на умови воєнного стану: слідкування за журналістами, політичну цензуру, блокування роботи опозиції, дерибан землі, дуже дивні дії, які відбуваються з приватизацією. Проте виникає питання, чому це відбувається в непрозорий спосіб?

Позиція фракції «Європейська солідарність» завжди була єдина: коли голосується такий важливий законопроект, який стосується землі, територій, передачі землі сільськогосподарського призначення, це має відбуватися в прозорих умовах, а не в бардаку, який зараз триває під час роботи парламенту.

Звертаюся до головуючого з проханням навести лад в парламенті, звернути увагу на те, що відбувається в сесійному залі, і якось допомогти своїм колегам пригадати, що вони народні депутати України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Ірино Володимирівно.

Дійсно, у дев'ятому скликанні немає багатьох проблем, які були під час попередніх скликань, наприклад це неособисте голосування, тому сесійний зал завжди повний, і люди тут по-різному поведуться.

У нас є поправки для підтвердження, на них наполягатиме фракція «Голос».

Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу, бо зараз будуть поправки... Немає поправок на врахування, тільки для підтвердження?

Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Руцишин, фракція «Голос», 5 хвилин, так? Одна поправка? У Клименко. А у вас? У вас одна поправка і у Клименко одна.

Юліє Леонідівно, може, ви почніть виступати, поки люди підходять.
Клименко, 5 хвилин. Будь ласка.
Запросіть народних депутатів до зали.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Мені так багато не потрібно, я можу все сказати за одну хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нам потрібно.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Добре. Тоді поправка 40.

У цілому хочу сказати, що законопроект, який мав бути спрямований на відбудову, викликає багато запитань. Чомусь у тіло цього законопроекту прокралося дуже багато аспектів відбудови, як то абсолютно без документів і без дозволів відведення землі вздовж річок, винищення лісів і розміщення там різного роду рекреаційних комплексів та багато іншого.

Колеги, зрозуміло, що в нас іде війна і нам треба швидко відбудовувати, але чомусь наша відбудова відбувається не там, де потрібно, не там, де люди втратили житло, не там, де їм потрібні комунальні послуги, не там, де їм треба газові труби і все інше. Вона в нас відбувається, не знаю, у лісах, на берегах річок та озер. І ця тема постійно мусолиться і мусолиться, це протягується абсолютно в різних законопроектах для того, щоб під великим і таким красивим, знаєте, наративом відбудови протягнути все, що тільки можна, щоб потім (увага!), не тільки під час воєнного стану, а і протягом багатьох років, була можливість забудовувати незрозумілими об'єктами рекреаційні зони, території біля річок та озер і називати все це відбудовою.

Колеги, ми – за швидку відбудову країни. Ми – за дерегуляцію і полегшення процедур, які, дійсно, в Україні є складними, бюрократичними і корупційними. Але, шановні колеги, почніть із себе, з вашого уряду і, будь ласка, почніть знищувати корупцію у сфері довкілля, зокрема щодо лісів, води, повітря і багато чого ще, усіх ресурсів. Почніть із себе, перестаньте протягувати в проектах законів абсолютно протизаконні, антиекологічні, антиєвропейські норми.

Велике прохання поставити на голосування поправку 40, у якій зазначається, що у нас тепер території вздовж річок, зокрема і Дунаю, будуть забудовуватися за скороченою процедурою. Це прекрасна мета, нам, дійсно, потрібно розвивати річку Дунай разом із нашими румунськими колегами, але є одне але. Для того щоб добратися до річки Дунай, потрібно спочатку побудувати дорогу між Одесою і Рені, а для цього треба розробити відповідні екологічні норми, щоб були відстійники, збір, фільтрація з дотриманням усіх екологічних норм. Замість цього у нас є річка Дунай, на якій фактично приватними компаніями експлуатуються державні підприємства, за які платять наші платники податків, без жодних реальних інвестицій і без того, щоб

розвивалася нормальна інфраструктура і забезпечувалося майбутнє річки Дунай. Не хаотична забудова Шанхая, де не можливо ані знайти нічого, ані під'їхати туди, ані перебувати там, а європейська річка Дунай, що є у наших сусідів, які насправді дуже пишаються річками і річковим логістичним дешевим та перспективним транспортом.

Прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 40.

Також хочу сказати, шановний пане голово аграрного комітету, що так не робиться, не протягуються профільні, базові зміни, наприклад щодо забудови території вздовж річки Дунай, нишком через Комітет з питань аграрної та земельної політики. Це повинно розглядатися у Комітеті з питань транспорту та інфраструктури, у Комітеті з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, тобто там, де люди дійсно розуміють, про що йдеться. Замість цього поправками намагаються фактично змінити норми щодо забудови вздовж річок.

Прошу поставити на голосування цю поправку і, шановні колеги, прошу вас провалити це голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, займіть, будь ласка, свої місця, будемо голосувати.

Народна депутатка Клименко просить поставити на голосування для підтвердження поправку 40 народного депутата Гайду. Вона врахована редакційно. Саме в такій редакції я її і поставлю.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 40. Прошу голосувати.
«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Тепер по одній хвилині, Юліє Леонідівно, чи можемо одразу?.. Назвіть номер поправки.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Поправка 256. Мені не потрібно дві хвилини, я можу все сказати і за одну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 1 хвилина, поправка 256.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, те саме питання щодо поправки, яка з'явилася в законопроекті (увага!), що розглядався аграрним комітетом. Поправка стосується того, що Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України або як воно там буде називатися, тобто міністерство, яке відповідає за розвиток транспорту та інфраструктури, тепер без будь-яких погоджень із місцевими органами влади та інших екологічних і містобудівних погоджень буде виділяти землю в портах Дунаю.

Я, звичайно, все розумію і абсолютно підтримую благу мету швидкого розвитку Дунаю, але, колеги, точно не в такий спосіб. Приходьте, будь ласка, до нас на засідання комітету з конкретними пропозиціями і законопроектами, ми, безумовно, це підтримаємо і дамо цьому хід. Перестаньте сунути в законопроекти різні корупційні схеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування для підтвердження поправки 256 народних депутатів Костюка, Чернявського, Чайківського. Вона врахована частково. Саме в такій редакції я ставлю її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Юліє Леонідівно, усе?

Руцишин. Будь ласка. Скільки у вас поправок? Одна? Назвіть номер поправки. Увімкніть мікрофон Руцишину. Руцишин це не Юрчишин. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Дякую. Руцишин – галицьке прізвище. А поправка 18.

Хочу звернути вашу увагу на те, що я є одним із співавторів цього законопроекту. І дуже важко було втриматися від того, щоб під час дерегуляції чи спрощення дозвільних процедур для бізнесу туди не налипнуло всіляких побажань людей, які не надто чисті на руку.

Нам ніби вдалося це зробити, хоча і небездоганно, у першому читанні законопроект мав вигляд досить пристойний. Однак ці люди, які мають певні свої, напевно, побажання, таки вступають у силу не на етапі правозастосування, а під час другого читання. Подається поправка (зокрема, і ті, про які сказала Юлія), яка не стосується цього предмета, ми говорили про промисловість і енергетику. Це можна зробити, маючи найкращі побажання, в іншому законопроекті.

Прошу вас проголосувати проти цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, є якась позиція комітету, пане Гайду?

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, ми у нашому комітеті цю поправку обговорювали з представниками декількох міністерств і Комітету з питань екологічної політики та природокористування. На нашу думку, норма

дає можливість у цьому випадку перевести в легальну площину договори оренди, які будуть укладатися на сервітути, тому комітет врахував цю поправку.

Прошу також проголосувати за неї.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція народного депутата Руцишина поставити на голосування для підтвердження поправку 18 народного депутата Мотовиловця. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 18. Прошу голосувати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Більше немає поправок на голосування для підтвердження, правильно?

Демченко Сергій. Будь ласка. Який номер поправки?

ДЕМЧЕНКО С.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 29, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Поправка 262.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, законопроект стосується нібито інвестування в нашу країну, відновлення нашої країни, але до цього законопроекту до другого читання з'явилася пропозиція усунути норму, що виконавці робіт із землеустрою не мають права складати документацію із землеустрою в разі, якщо: об'єктом землеустрою є земельні ділянки, що належать виконавцю робіт із землеустрою або особам, які працюють у його складі; особи, які працюють у складі виконавця робіт із землеустрою, мають родинні зв'язки із замовником робіт із землеустрою, або у юридичній особі, керівництво якої має родинні зв'язки із замовником, і так далі. Тобто пропонується виключити запобіжник, який існує, щодо виникнення корупційних ризиків у сфері землеустрою.

Я не вважаю це правильним і ніяк, ніж ганьбою, не можна назвати закладення відповідних корупційних ризиків у законопроект про інвестування.

Прошу цю поправку не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція народного депутата Демченка підтвердити поправку 262. Це поправка народного депутата Гайду, яка врахована редакційно. Саме в такій редакції, в якій вона врахована комітетом, я поставлю на голосування цю поправку.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 262. Прошу голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Можемо переходити до голосування законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України» ([№ 9627](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Лозинський – з процедури. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, прошу декілька секунд вашої уваги. У порядку денному сьогоднішнього засідання є надзвичайно важливий для органів місцевого самоврядування законопроект [№ 6401](#). Це законопроект, який ми маємо розглянути в другому читанні.

Прошу головуючого на нашому засіданні пана Корнієнка змінити черговість розгляду питань порядку денного та поставити на голосування мою пропозицію про те, щоб розглянути законопроект № 6401 зараз. Прошу народних депутатів підтримати цю пропозицію.

Наш комітет удосконалив цей законопроект до другого читання, у нас є консенсус щодо всіх змістовних поправок. Це дасть можливість зробити органи місцевого самоврядування ще дієвішими, ефективнішими і зрозумілішими для людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександрє Сергійовичу. Я підтримую позицію колеги.

Паралельно із цим я хочу сказати, що в нас у порядку денному стоїть важливий законопроект [№ 10313](#), який стосується соціального забезпечення наших захисників – армії і поліції. Я також просив би змінити черговість розгляду питань порядку денного для того, щоб розглянути цей законопроект одразу після запропонованого паном Лозинським, щоб не відкладати в довгий ящик, тому що дуже сумніваюся, що швидко і якісно буде розглянуто законопроект [№ 10449](#),

щодо якого ми сьогодні скоротили строки, а питання демобілізації і захисту інтересів наших захисників важливі.

До мене, як і до багатьох із вас, звернулося багато жінок, дружин, сестер, матерів стосовно демобілізації.

Прошу підтримати мою пропозицію і після законопроекту, який запропонував пан Лозинський, розглянути законопроект № 10313 і альтернативні до нього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Герус Андрій Михайлович. З процедури? Будь ласка, з процедури (*Шум у залі*).

Зараз виступить Герус, можливо, ви про одне і те саме хочете сказати.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У нас так само є важливий законопроект [№ 10086](#) про відновлення платоспроможності державних вугледобувних підприємств. Це законопроект, від прийняття якого залежить те, чи будуть вчасно шахтарі отримувати заробітну плату. Тому давайте так: або ми працюємо за порядком денним, або зараз кожен, хто вважає якийсь законопроект важливішим, буде намагатися пересовувати його, і це невідомо чим закінчиться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вашу пропозицію не голосувати, не ставити?.. Ви просто висловилися, пропозиції немає. О'кей.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» не проти підтримати пропозицію пана Лозинського і розглянути законопроект про місцеве самоврядування.

Також я прошу (звертаюся до керівників фракції монобільшості) дотримуватися домовленостей, узгоджених на засіданні Погоджувальної ради, і розглянути зараз проект Постанови «Про відкликання народного депутата України Безуглої М.В. з посади заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки» (№ 10391). Нагадую, що таке рішення було прийнято на засіданні Погоджувальної ради.

Прошу поставити проект постанови, пане Олександр, № 10391 на голосування, щоб Верховна Рада України його зараз розглянула і ми прийняли рішення з цього питання.

Я апелюю до пана Арахамії і пана Мотовиловця згадати про наші домовленості на засіданні Погоджувальної ради, інакше ми будемо змушені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Гриб. Ви з процедури виступатимете?

ГРИБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Так.

Я все-таки хотіла б попросити, пане Олександрє, щоб ми зараз розглянули законопроект, який стосується шахтарів, мораторію на банкрутство державних шахт. Це законопроект № 10086.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ГРИБ В.О. Буду дуже вам вдячна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, у нас є чотири пропозиції. Я буду ставити їх на голосування в порядку надходження.

Першою ставлю на голосування пропозицію народного депутата Лозинського про те, щоб перейти до розгляду законопроект [№ 6401](#). Прошу голосувати.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

Далі ставлю на голосування пропозицію народного депутата Разумкова Дмитра Олександровича про те, щоб перейти до розгляду законопроект [№ 10313](#), який ми мали б розглядати після законопроект [№ 6401](#), але через те, що ми не прийняли таку пропозицію, то можемо перейти безпосередньо до законопроект [№ 10313](#). Прошу голосувати.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Далі ставлю на голосування пропозицію народної депутатки Геращенко Ірини Володимирівни про те, щоб перейти до розгляду проекту постанови [№ 10391](#). Прошу голосувати.

«За» – 136.

Рішення не прийнято.

І ставлю на голосування пропозицію народної депутатки Гриб Вікторії про те, щоб перейти до законопроект [№ 10086](#). Прошу голосувати.

«За» – 158.

Рішення не прийнято.

Жодна з процедурних пропозицій не набрала 226 голосів, тому ми продовжуємо розгляд питань за затвердженим Погоджувальною радою порядком денним.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Мені прикро, що опозиція захищає права більшості, тобто народних депутатів від «слуг», які абсолютно безправні

знати те, про що домовлялися на засіданні Погоджувальної ради. Там було досягнуто компроміс: представники фракції «Європейська солідарність» не будуть наполягати на голосуванні всіх поправок для підтвердження до законопроектів у другому читанні, якщо після законопроекту про мобілізацію буде розглянуто проект постанови про відкликання пані Безуглої з посади заступника голови Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Мені соромно зараз констатувати, що керівники вашої фракції не спроможні тримати слово так само, як і керівництво парламенту.

Шановний пане головуючий! Шановний пане Арахамія! Шановний пане Мотовиловець! Шановні колеги! Ми – єдина фракція – змушені захищати парламентаризм, захищати право народних депутатів на законотворчу роботу, на міжпарламентську діяльність, на те, щоб у порядку денному були ті проекти законів і постанов, щодо яких узгоджено рішення на засіданні Погоджувальної ради, а отже, ми стосовно всіх наступних законопроектів у другому читанні будемо наполягати на голосуванні всіх поправок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно. Це не зовсім стосується процедури, але дякуємо за вашу позицію.

Дмитро Олександрович Разумков – з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О. По-перше, я хотів би подякувати Олександрю Сергійовичу Корнієнку за те, що на відміну від Стефанчука він дотримується Регламенту Верховної Ради України і на прохання керівників фракцій і народних депутатів ставить на голосування їх пропозиції. Це дійсно заслуговує поваги і вдячності.

По-друге, шановні колеги, є позиція комітету, який звернувся до вас із проханням відкликати Безуглу з посади заступниці голови комітету. Я знаю, що багато хто з вас у кулуарах розповідає про те, скільки мав у лапках позитиву від виборців, коли таке рішення не ставилося на голосування Головою Верховної Ради України.

Будь ласка, давайте поставимо на голосування цей проект постанови. Не набере голосів – знімемо з порядку денного. Це чесно. А ховатися і не поважати колег, у тому числі з комітету, це неправильно.

Олександрю Сергійовичу, прошу ще раз поставити на голосування цю пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яку саме, Дмитре Олександровичу? Перейти до розгляду проекту постанови № 10391, так? Відомий вже проект постанови. Який точно номер проекту постанови стосовно Безуглої? Це проект № 10391? Добре.

Ставлю на голосування пропозицію Дмитра Олександровича Разумкова про те, щоб перейти до розгляду проекту постанови № 10391. Прошу голосувати.

«За» – 190.

Рішення також не прийнято.

Бакумов Олександр – з процедури. Будь ласка.

Далі з процедури виступить Гетманцев, але спочатку Бакумов.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, якщо в нас немає того питання, навколо якого ми можемо об'єднатися, можливо, нас сьогодні об'єднують діти. У порядку денному є законопроект [№ 9390](#) авторства народного депутата Красова. Можливо, ми його розглянемо. Комітет рекомендує проголосувати його за основу та в цілому.

Суть його у тому, щоб усунути прогалину в законодавстві. На сьогодні не передбачена відповідальність батьків і відповідно законних представників за невиконання обов'язків щодо батьківства, виховання дітей, які не досягли 14-річного віку. З моменту народження і до 14 років, коли батьки не виконують своїх обов'язків, немає відповідальності. Давайте ухвалимо цей законопроект за основу та в цілому. Це буде гарним прикладом роботи і об'єднання парламенту навколо наших дітей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр, ще раз назвіть номер законопроекту.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію народного депутата Бакумова про те, щоб перейти до розгляду законопроекту № 9390 (перше читання). Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято

Чудово, пропозиція набрала 226 голосів, тому переходимо до розгляду цього питання. Зараз я знайду цей законопроект.

Отже, розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до статті 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо усунення законодавчого недоліку (прогалини) відносно адміністративної відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють, за ухилення від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання малолітніх дітей» ([№ 9390](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 225.

Рішення прийнято.

Давайте все-таки хтось виступить від комітету. Іонушас?

Від комітету і від авторів слово має народний депутат Іонушас, 4 хвилини. Будь ласка.

І далі виступи: два – за, два – проти.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, не буду займати багато часу. Метою законопроекту є врегулювання питання адміністративної відповідальності за невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання малолітніх дітей.

Чинна редакція передбачає можливість притягнення до відповідальності тільки стосовно неповнолітніх дітей, проте адміністративна відповідальність за такі дії щодо малолітніх, тих, яким не виповнилося 14 років, відсутня. Тому комітет підтримав цей законопроект нашого шановного колеги пана Красова.

Прошу вас, колеги, теж підтримати законопроект за основу.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Костянтиновичу.

Записуємося на виступи: два – за, два – проти.

Чорний, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов Олександр. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги, я прошу вас підтримати цей законопроект. Він, дійсно, на часі і важливий. У чому його зміст? На превеликий жаль, на сьогодні немає відповідальності батьків та законних представників за невиконання батьківських обов'язків, своїх функцій з виховання, навчання дітей (увага!) з моменту народження і до 14 років. На цей час відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення відповідальність є тільки щодо неповнолітніх осіб, це вік від 14 до 18 років. Статус неповнолітньої дитини визначається в Сімейному кодексі України. І звідти черпають інформацію, коли кваліфікують дії правопорушників. Фактично у нас відсутня відповідальність батьків і законних представників за невиконання своїх обов'язків з моменту народження дитини і до 14 років.

Прошу вас усіх підтримати цей законопроект, який спрямований на захист прав та законних інтересів наших дітей, дітей України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вацак, група «Довіра».

Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Сергію Алексєєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» буде підтримувати цей законопроект за основу та в цілому, адже наразі через прогалину, що існує в законодавстві, судова система стикається з труднощами стосовно притягнення до відповідальності осіб, які ігнорують свої обов'язки перед малолітніми дітьми щодо їх виховання, годування та інше. Це створює неприпустиму ситуацію, коли діти залишаються без належної опіки та підтримки, особливо зараз, коли воєнний стан, і також після закінчення війни; багато усиновлених дітей та інші проблеми. Законопроектом № 9390 не просто формально виправляється невідповідність у законодавстві, він спрямований на захист найбільш вразливої категорії нашого суспільства – дітей, які ще не досягли 14-річного віку.

Прошу підтримати цей законопроект за основу та в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Ми підтримуємо цей законопроект. Звичайно, питання посилення відповідальності батьків за долю дітей, за їх виховання надзвичайно важливе, але сьогодні важливіше ставити питання про відповідальність держави, відповідних міністерств і відомств за захист і забезпечення прав дитини, виконання Конвенції ООН про права дитини та чинного законодавства стосовно дітей, які потребують нині підтримки і захисту. Це і діти-сироти, і діти, які позбавлені батьківського піклування, і діти, які постраждали від війни. На жаль, ми маємо констатувати, що тут повний провал з боку профільного Міністерства соціальної політики України, уряду загалом. І потрібно ставити питання про відповідальність посадових осіб, які провалили політику захисту дітей у країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є ще ті, хто бажає виступити від фракцій і груп? Немає. Тоді переходимо до голосування.

Сергію Костянтинівичу, можете зайняти місце в залі, під час першого читання не передбачена така можливість, на жаль.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо усунення законодавчого недоліку (прогалини) відносно адміністративної відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють, за ухилення від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання малолітніх дітей» ([№ 9390](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Законопроект ухвалено за основу.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання цього законопроекту. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Термін скорочено.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з вимогою оголосити реальну перерву до 30 хвилин, але прошу вас не розходитися, бо у нас, думаю, протягом 15-20 хвилин буде виступ шанованого гостя – спікера болгарського парламенту. Далеко, як то кажуть, не розходьтєся. Вас додатково повідомлять про закінчення перерви і продовження роботи. Це може бути раніше ніж за 30 хвилин.

Перерва на вимогу депутатських груп «Довіра» та «Партія «За майбутнє» (*Шум у залі*). Я щойно це зробив, пане Володимире.

(Після перерви)

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельмишановні колеги, займайте, будь ласка, свої місця, щоб я бачив заповненість залу.

Шановні колеги, прошу розсістися в залі.

Шановні народні депутати, сьогодні маємо честь вітати високого гостя з дружньої Республіки Болгарія, який прибув до України з візитом, демонструючи підтримку нашої держави в цей складний час.

У пленарному засіданні беруть участь голова Народних зборів Республіки Болгарія Росен Желязков і члени болгарської делегації. Прошу привітати (*Оплески*).

Вельмишановний пане голово Народних зборів, Болгарія є другом, союзником і партнером України, підтримує всі міжнародні ініціативи щодо посилення допомоги Україні. Україна і Болгарія розвивають активний політичний діалог, стаючи все ближчими. Ми підтримуємо давні історичні традиції дружби між нашими народами.

Народні збори Республіки Болгарія у 2023 році ухвалили низку дуже важливих рішень на підтримку України, серед яких п'ять про виділення траншів військово-технічної допомоги. Болгарський парламент підтримав рішення про вступ України в НАТО і визнав Голодомор в Україні 1932-1933 років геноцидом українського народу (*Оплески*).

Пане голово, ми добре пам'ятаємо і ніколи не забудемо, як 14 вересня 2023 року Болгарія скасувала заборону на імпорту української аграрної продукції. Протягом майже двох років широкомасштабної російської агресії проти України понад 150 тисяч українських громадян, переважно жінки, діти та пенсіонери, знайшли притулок у Болгарії. Ми цінуємо допомогу болгарського народу, яка надавалася і надається нашим співвітчизникам. Україна вдячна за це, щиро сподіваємося на продовження такої підтримки.

Шановні народні депутати, я маю велику честь і приємність запросити до слова голову Народних зборів Республіки Болгарія пана Росена Желязкова (*Оплески*).

РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ, Голова Народних зборів Республіки Болгарія. Шановний пане Стефанчук! Шановні представники гордого та героїчного українського народу! Дорогі друзі! Для мене велика честь виступати у Верховній Раді України (*Оплески*). Ця трибуна призначена для того, щоб з неї лунав голос українського народу голосом його представників. Тож, коли представник вільної нації запрошений виступити в парламенті іншої вільної нації – це не просто протокольний жест. Ми з колегами глибоко зворушені таким виразом довіри і дружби між двома народами. Від імені болгарського народу, який відчуває вашу близькість не лише географічно та історично, а й серцем, дякую вам за теплу гостинність.

Наприкінці другого, початку третього років жорстокої агресії росії проти України я сьогодні тут з вами, щоб висловити своє захоплення безмежним героїзмом українців, безмежним героїзмом усіх вас і заявити про безумовну підтримку і долученість моєї країни до боротьби України.

У довгому переліку злочинів проти людства має бути місце і злочину викрадення майбутнього в Україні, тому що втрати від російської військової агресії проти України вже мають жахливий вплив на кілька поколінь. Тисячі загиблих і поранених, зруйнована житлова, цивільна, промислова інфраструктура, мільйони переселенців, непоправна шкода екології та неприпустимі спроби зазіхання на культурну спадщину, а найстрашніше – втрата молодих життів.

«Я поверну собі своє життя, обіцяю» – це слова з фронту, які облетіли світ. Їх написав Максим Кривцов, який загинув незабаром після того, як вийшла його перша збірка віршів. Йому було лише 33 роки. Ці слова лунали в ефірі болгарського телебачення, його ім'я для нас є символом України, символом самопожертви і трагедії українського народу.

Сьогодні Україна платить болше високу ціну за захист цінностей свободи та демократії. Ми добре усвідомлюємо, що зазіхання на українців загрожує долі

всього демократичного вільного світу, а зазіхання на долю кожного українця – це зазіхання на долю кожного із нас. Тому ми не перестанемо повторювати: майбутнє вільного демократичного світу неможливе без свободи українського народу (*Оплески*).

Болгарія не визнає незаконної анексії Криму та підтримуватиме таку позицію і надалі, засуджує безпрецедентні дії росії в Чорному морі і мілітаризацію Кримського півострова. Забезпечення безпеки та стабільності в Чорному морі абсолютно необхідне для спільної євроатлантичної безпеки. Ми категорично засуджуємо намір росії провести нелегітимні президентські вибори в 2024 році в незаконно анексованому Криму та на тимчасово окупованих територіях України (*Оплески*).

Тут, у будинку української демократії, я хочу ще раз наголосити, що Болгарія непохитно підтримує незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включаючи територіальні води.

Від самого початку цієї війни Болгарія надає Україні допомогу в політичній, фінансовій, військовій, гуманітарній сферах, і будемо продовжувати це робити стільки, скільки це буде необхідно. Нашим парламентом прийняті рішення (сім постанов), якими передбачається безоплатне надання українській стороні бронетехніки, зенітно-ракетних комплексів, боєприпасів, участь військовослужбовців збройних сил Республіки Болгарія у місії військової допомоги ЄС Україні, навчання українських військовослужбовців у Болгарії (*Оплески*).

У центрі уваги рішень болгарського парламенту є також і підтримка України у відновленні економіки, інфраструктури, енергетики, зміцненні енергетичного співробітництва, наданні гуманітарної допомоги.

Болгарія – одна із найпалкіших і найактивніших прихильників європейської інтеграції та євроатлантичної перспективи України. Довгострокові зобов'язання Європейського Союзу перед Україною є найкращою гарантією вільного та безпечного майбутнього вашої країни. Процес розширення ЄС має величезну трансформаційну силу. Це ключовий елемент нашого інструментарію для забезпечення миру, безпеки, демократії. Така політика має ще більше значення на тлі нового контексту безпеки в Європі після агресивної війни росії проти України. Незалежна та суверенна Україна – це ключ до євроатлантичної безпеки.

У Болгарії серйозно обговорюють критично важливу тему післявоєнної відбудови України. Ми й надалі максимально сприятимемо повному відновленню енергетичної інфраструктури України. Визначено близько 100 болгарських компаній, які мають великий досвід у виконанні таких видів діяльності, як ремонт і будівництво атомних і теплових електростанцій, високовольтних мереж і газової інфраструктури.

Величезна шкода, завдана російською військовою агресією транспортній інфраструктурі України, також привертає нашу підвищену увагу. Ми поділяємо думку, що проведення цілеспрямованої політики щодо відновлення транспортного сполучення України в контексті розвитку транс'європейської

транспортної мережі, в тому числі за міжнародної підтримки, дасть потужний позитивний синергетичний ефект. Болгарія готова брати участь у процесі відновлення критичної транспортної інфраструктури.

Також ми готові надавати методичну та експертну допомогу в розробці політики для відновлення української економіки та включення в цей процес екологічного цифрового переходу, надавати підтримку у сфері вищої освіти.

Надзвичайно важливо збільшити ресурси для забезпечення довгострокової демократичної стійкості України. Болгарія дуже хотіла б зробити свій внесок у цьому напрямі.

Шановні українські колеги, дозвольте привітати український народ і Верховну Раду з рішенням Європейської ради про відкриття переговорів щодо вступу України до ЄС. Україна посідає гідне місце в родині Європейського Союзу. Вступ України до Європейського Союзу є геополітичним вибором, який повністю підтримує Болгарія (*Оплески*).

Буквально кілька днів тому ми почули важливу новину з позачергового саміту в Брюсселі, яка для українців є потужним сигналом, про те, що Європейський Союз надасть Україні фінансову допомогу в розмірі 50 мільярдів євро і таким чином забезпечить стабільне довгострокове та прогнозоване фінансування. Це чіткий сигнал нашої єдності та підтримки України. Ми повністю віддані сильній та єдиній меті і зробимо все можливе, щоб наступні покоління ніколи не були свідками таких звірств у сьогоднішньому вільному й демократичному світі.

І закінчити свій виступ я хочу такими словами: «Дорогі друзі, ми не покинемо вас, допоки Україна не поверне своє життя».

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, давайте ще раз подякуємо вельмишановному пану голові Народних зборів Республіки Болгарія за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України та беззаперечну підтримку України. Дякуємо! (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Разом переможемо! Слава Україні!